

**REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA**

**OPĆINA OKUČANI
NAČELNIK**

**IZVJEŠĆE NAČELNIKA O
PROVEDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM ZA
2014. GODINU**

Okučani, ožujak 2015.

SADRŽAJ

OPĆI PODACI.....	2
PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U OPĆINI OKUČANI.....	4
OBAVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	4
OSTVARENO U SKLADU SA ZAKONSKIM OBVEZAMA.....	6
Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog otpada.....	6
Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.....	7
Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada	8
Provedba Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.....	8
Provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na području jedinice lokalne samouprave	9
Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada	9
DOPRINOS KVANTITATIVNIM CILJEVIMA STRATEGIJE GOSPODARENJA OTPADOM RH	10
ZAKLJUČAK	12

OPĆI PODACI

Naziv jedinice lokalne samouprave Općina Okučani
Adresa Trg Dr. Franje Tuđmana 2, Okučani
Županija Brodsko-posavska

Općina Okučani u granicama Brodsko-posavske županije zauzima dio njezinog zapadnog rubnog područja pri čemu svojim zapadnim i južnim rubom graniči sa Sisačko-moslavačkom županijom, dok sjeverni rub predstavlja granicu prema Požeško-slavonskoj županiji. Svojim preostalim istočnim rubnim dijelovima Općina graniči s općinama Cernik, Gornji Bogićevci i Stara Gradiška.

Područje općine prostire se na 159,31 km² i obuhvaća 17 naselja: Benkovac, Bijela Stijena, Bobare, Bodegraj, Cage, Čaprginci, Čovac, Donji Rogolji, Gornji Rogolji, Lađevac, Lještani, Mašićka Šagovina, Okučani, Širinci, Trnakovac, Vrbovljani i Žumberkovac.

Promatrajući s prometno – geografskog aspekta, Općina Okučani ima vrlo povoljan položaj. Nalazi se na raskrižju koridora važne prometne infrastrukture (državnih – županijskih cesta i magistralne željezničke pruge), koji u pravcu istok – zapad i sjever – jug presjecaju njezino područje. Pri tome je državni prometni pravac u smjeru istok – zapad glavna komunikacija koja osigurava vezu centralnog dijela Hrvatske preko područja općine sa istočnim područjima Republike Hrvatske.

Prema popisu stanovništva Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine na području Općine Okučani boravilo je 3.447 stanovnika.

Demografski pokazatelji broja stanovnika u općini u razdoblju od 2001. do 2011. godine pokazuju opći pad broja stanovnika.

Tablica 1: Broj stanovnika prema Popisu stanovništva iz 2011.

Prostorna jedinica	Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika 2011.	Razlika	Gustoća naseljenosti 2011. (st/km ²)
Brodsko- posavska županija	176.765	158.575	- 10,3 %	77,9
Općina Okučani	4.224	3.447	- 18,4 %	21,5

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 2: Broj stanovnika i kućanstava na području Općine Okučani po naseljima 2011. godine

Naselje	Broj stanovnika	Broj kućanstava
Benkovac	120	45
Bijela Stijena	30	17
Bobare	16	13
Bodegraj	392	145
Cage	426	140
Čaprginci	3	4
Čovac	139	65
Donji Rogolji	40	13
Gornji Rogolji	26	10
Lađevac	269	99
Lještani	19	6
Okučani	1598	582
Šagovina Mašićka	7	7
Širinci	2	1
Trnakovac	126	40
Vrbovljani	230	111
Žuberkovac	4	5
UKUPNO	3447	1303

Izvor: Državni zavod za statistiku

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U OPĆINI OKUČANI

Područje primjene Plana gospodarenja otpadom je Općina Okučani u svojim administrativnim granicama. Plan gospodarenja otpadom za Općinu Okučani ima odgovarajuću ulogu u uspostavi održivog sustava gospodarenja otpadom na razini Općine, a u skladu sa obvezama i smjernicama iz postojeće zakonske regulative, europskih direktiva, te donesenih državnih i regionalnih planskih dokumenata.

Nadalje, Plan gospodarenja otpadom za općinu Okučani dio je sveobuhvatnog dokumenta iz područja zaštite okoliša, pod nazivom „Lokalni akcijski plan zaštite okoliša“. Isti je napravljen u skladu s tada važećom zakonskom regulativom Zakona o otpadu, te će biti potrebno nadograditi postojeći dokument, odnosno prilagoditi novoj zakonskoj regulativi Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Izvješće o izvršenju Plana gospodarenja otpadom Općine Okučani za 2014. godinu izrađuje se sukladno članku 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

OBAVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj suočavaju se sa stalnim porastom pravnih obveza i operativnih zadataka vezanih za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom.

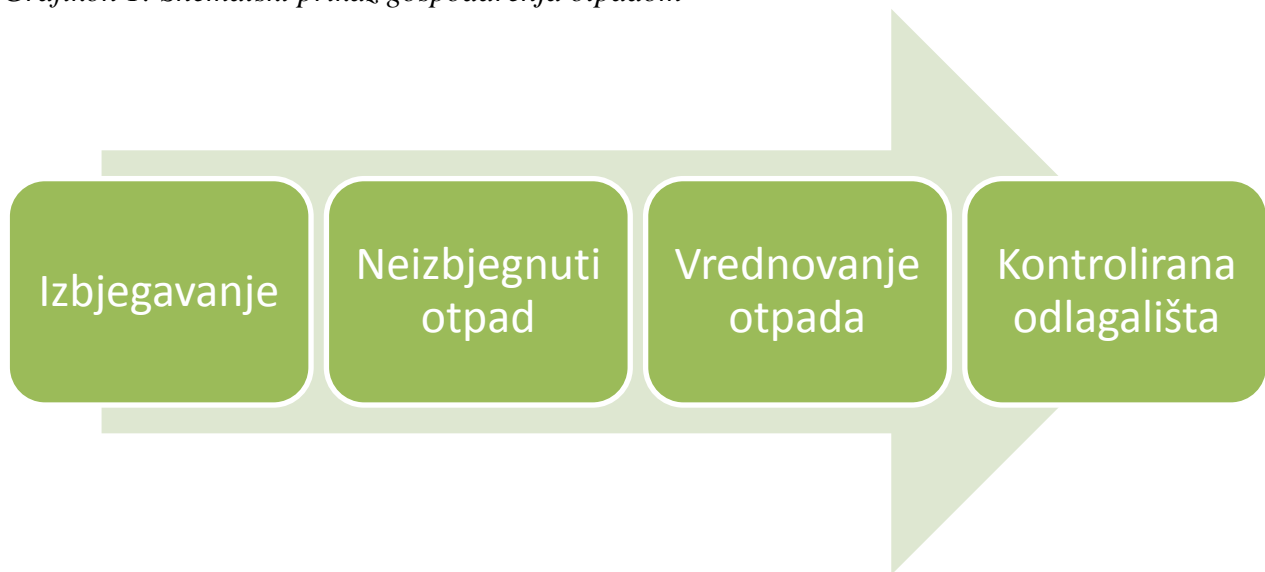
Sukladno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), uz donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom, jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:

- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada,
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i
- mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada.

Grafikon 1: Shematski prikaz gospodarenja otpadom

OSTVARENO U SKLADU SA ZAKONSKIM OBVEZAMA

Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog otpada

Na području Općine Okučani provodi se organizirani način prikupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada kojeg provodi komunalno poduzeće Slobostina d.o.o. iz Okučana.

Sakupljanje otpada u Općini Okučani za kućanstva je organizirano putem posuda volumena 120 l. Sva kućanstva na području Općine su obuhvaćena organiziranim odvozom otpada. Sakupljanje, odnosno odvoz otpada po naseljima u Općini Okučani se obavlja jednom tjedno po utvrđenom rasporedu.

Prema podacima komunalnog poduzeća Slobostina d.o.o. tijekom 2014. prikupljeno je ukupno 451,72 t miješanog komunalnog otpada, što predstavlja smanjenje od 7,7 % u odnosu na 2013. godinu.

U ovom trenutku tvrtka Slobostina d.o.o. raspolaže adekvatnim sustavom transportnih jedinica za sakupljanje i prijevoz otpada, a koji je prilagođen uspostavljenom sustavu prikupljanja putem postavljenih posuda i kontejnera. Isti omogućava da se sakupljeni otpad transportira na siguran način do lokacije za trajno deponiranje. Okosnicu voznog parka za prikupljanje i prijevoz otpada čini vozilo „auto - smečar“ MAN nosivosti 7,5 t netto, odnosno 22 t brutto. Opća ocjena je da je vozilo za sakupljanje otpada u dobrom stanju i dobro održavano. Prema dinamici odvoza vozilo ima odgovarajuću frekvenciju i rutu, te je za postojeće stanje broj istih dostatan.

Prikupljeni komunalni otpad se zbrinjava na odlagalištu komunalnog otpada "Šagulje-Ivik" na području Grada Nova Gradiška. Odlagalište Šagulje-Ivik se nalazi 4,5 km jugozapadno od središta Nove Gradiške, okruženo poljoprivrednim površinama. Površina odlagališta je 4 ha, a otpad se odlaže od 1996. Kapacitet odlagališta je 200.000 t, a do konca 2013. je odloženo približno 150.000 t. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Slavča d.o.o. Nova Gradiška koje od početka 2014. godine posluje pod nazivom Odlagalište d.o.o. Nova Gradiška.

Sve složenija problematika otpada i sve viši standardi određeni EU direktivama nameću sve veće zahtjeve vezano uz prikladnost postrojenja za obradu. U mnogim slučajevima, to znači veća i složenija postrojenja za postupanje s otpadom što uključuje suradnju nekoliko regionalnih jedinica prilikom uspostave i rada postrojenja. Upravo na postojećem odlagalištu komunalnog otpada „Šagulje-Ivik“ u blizini Nove Gradiške, planira se izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u kojem će se zbrinjavati otpad s područja 50 jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, Požeško-slavonske i Sisačko-moslavačke županije. Budući regionalni centar trebao bi funkcionirati kao "tvornica za preradu otpada" – sa središnjim odlagalištem, separacijom i bio-mehaničkom obradom inertnog, te iskorištavanjem korisnog otpada, a stavljanje istog u funkciju se očekuje do 2018. godine.

Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

Općina Okučani dužna je na svom području izvršavati obvezu odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog reciklažnog dvorišta,
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje otpada na javnoj površini
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zhatjev korisnika usluge

Slika 1; Zeleni otoci na području Općine

Mjere odvojenog sakupljanja otpada na području Općine Okučani provode se putem 15 zelenih otoka. Na području naselja Okučani, kao administrativnog središta općine i naselja s najvećim brojem stanovnika, postavljeni su spremnici za papir, staklo, PET ambalažu, najlon, baterije, lijekove, a uskoro će biti omogućeno odlaganje stiropora i tekstila. Na području ostalih naselja postavljeni su spremnici

za najzastupljenije vrste otpada: staklo, papir i PET ambalažu. S ciljem unapređenja sustava odvojenog prikupljanja otpada na području Općine Okučani, krajem 2014. godine uz financijsku pomoć Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, započeo je postupak nabave komunalne opreme – kanti i kontejnera.

Općina Okučani sukladno zakonskoj regulativi u narednom periodu planira izgradnju reciklažnog dvorišta, no zbog nedostatka financijskih sredstava, Općina Okučani pristupiti će izradi projektne i tehničke dokumentacije, te kandidirati projekt izgradnje reciklažnog dvorišta Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te EU fondovima koji pokrivaju ovu tematiku. Na taj način nastojati će se prikupiti financijska sredstva za realizaciju ove investicije.

Krupni (glomazni) komunalni otpad na području Općine Okučani se prikuplja nekoliko puta godišnje, uz obavijest kućanstvima o načinu, vrsti i mjestu sakupljanja ovog otpada.

Sukladno zakonskim odredbama jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada. Općina Okučani je, uz financijsku pomoć Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, krajem 2014. godine započela postupak nabave 10 kompostera koji će biti podijeljeni javnim ustanovama na području Općine koje će obrađeni organski otpad koristiti za vlastite potrebe.

Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada

Posljednjih godina se sanaciji divljih odlagališta otpada na području Općine Okučani pridaje znatna pažnja, što je rezultiralo smanjenjem količine neadekvatno odloženog otpada. Iako se provodi sustavna sanacija otpadom onečišćenog zemljišta, na području Općine Okučani, a prema podacima komunalnog poduzeća Slobostina d.o.o evidentirano je nekoliko lokacija odbačenog otpada:

- ✓ uz dio poljskog puta u Čovcu koji se nastavlja na županijsku cestu označenog kao kčbr. 1095 k.o. Čovac (uglavnom građevinski otpad)
- ✓ uz dio lokalnog puta Cage-Klaonica (od D-5 do vodotoka Slobostine)
- ✓ bivše nogometno igralište u Lađevcu, kčbr. 237/3 k.o. Lađevac
- ✓ obale i vodotok rijeke Slobostine
- ✓ oba kraka obrambenog vodnog kanala Okučani , kčbr. 669 k.o. Okučani
- ✓ Mašička Šagovina - uz lokalnu cestu L-42002 unutar naselja (uglavnom građevinski otpad).

Za sanaciju divljih odlagališta otpada Općina Okučani svake godine izdvaja financijska sredstva kako bi se divlji deponiji u potpunosti sanirali, te suzbile nelegalne aktivnosti stvaranja istih na području Općine.

Sukladno financijskim mogućnostima u budućem se razdoblju planira zapošljavanje komunalnog redara, što će, između ostalog, doprinijeti kvalitetnijem spječavanju odbacivanja otpada u okoliš.

Provedba Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske

Općina Okučani uložila je znatne napore u provođenje ciljeva postavljenih Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a to su:

- uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom,
- sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta,
- sanacija »crnih točaka«, lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom,
- razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, s predobradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja i
- uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom

U Republici Hrvatskoj cjeloviti sustav gospodarenja otpadom daleko je od realizacije. Općina Okučani uspostavila je sustav organiziranog prikupljanja otpada s obuhvatom stanovnika iznad državnog prosjeka, a uspostavljen je i sustav selektivnog prikupljanja papira, stakla, PET ambalaže i krupnog komunalnog otpada.

Na području Općine Okučani nema odlagališta otpada niti „crnih točaka“, odnosno lokacija visokog rizika koje su nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim (tehnoškim) otpadom i koje svojim postojanjem predstavljaju realnu opasnost za okoliš i za ljudsko zdravlje.

Prostorno-planskim dokumentima Brodsko posavske županije i Grada Nova Gradiška definirana lokacija županijskog centra za gospodarenje otpadom na prostoru Šagulje-Ivik, a županija je osnovala tvrtku - Centar za gospodarenje otpadom BPŽ d.o.o. Naknadno je lokacija Šagulje-Ivik definirana kao lokacija regionalnog centra za okolne županije, budući da jedino u tom slučaju ima ekonomsku opravdanost i rentabilnost. Za navedeni projekt u tijeku je izrada studije izvodljivosti.

Općina Okučani se preko svog komunalnog poduzeća Soboština d.o.o. uključila u informacijski sustav gospodarenja otpadom na državnoj razini. Za zbirne i parcijalne podatke o tokovima generiranog, sakupljenog, obrađenog i odloženog otpada definirani su jasni i otvoreni komunikacijski kanali između Općine Okučani i tvrtke Soboštine d.o.o te se svi neophodni podaci pravovremeno se dostavljaju nadležnim tijelima.

Provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na području jedinice lokalne samouprave

Iz europske prakse je poznato da mjere izbjegavanja i smanjenja nastanka otpada kao i poticaji za odvojeno sakupljanje njegovih iskoristivih komponenti mogu dati dobre rezultate u praksi samo ako se provodi javna edukacija stanovnika. U tom smislu potrebno je voditi ciljane kampanje člancima u novinama i emisijama na radiju, televiziji te ostalim sredstvima javnog informiranja.

Komunalno društvo Soboština d.o.o. informira stanovništvo putem informativnih publikacija o gospodarenju otpadom, odnosno letaka koji se dostavljaju uz mjesečne račune za uslugu odvoza otpadom. Općina Okučani u budućem razdoblju planira pokrenuti kontinuiranu edukaciju za sve subjekte (pravne i fizičke) koji sudjeluju u nastanku otpada. Realizacija navedenog plana ostvarit će se zavisno od provedbenim i financijskim mogućnostima Općine Okučani.

Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Sukladno zakonskoj regulativi, pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost nadležnog upravnog odjela jedinice lokalne samouprave.

U slučaju da se Općini Okučani uputi zahtjev za suglasnost za provedbu akcije prikupljanja otpada, Jedinstveni upravni odjel će provesti sve aktivnosti predviđene čl. 40. Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je u tom smislu omogućena provedba akcija prikupljanja otpada.

DOPRINOS KVANTITATIVNIM CILJEVIMA STRATEGIJE GOSPODARENJA OTPADOM RH

Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske definirani su kvantitativni ciljevi za količine otpada. U nastavku su prikazani rezultati ostvareni na području Općine Okučani u usporedbi sa zahtjevima Strategije:

Tablica 3: Strategija gospodarenja otpadom RH (NN 130/05): Kvantitativni ciljevi za količine otpada

Ciljevi	Udio (%) / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Stanovništvo obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada	80	85	90	95	99

Obuhvat stanovništva i općina/gradova RH organiziranim skupljanjem komunalnog otpada je u stalnom porastu, a na području Općine Okučani sva su kućanstva obuhvaćena organiziranim skupljanjem komunalnog otpada čime je premašen kvantitativni cilj predviđen Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2015. godinu.

Tablica 4: Strategija gospodarenja otpadom RH (NN 130/05): Kvantitativni ciljevi za količine otpada

Ciljevi	Udio (%) / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Količina odvojeno skupljenog i recikliranoga komunalnog otpada	6	8	12	18	25

Prema podacima komunalnog poduzeća Slobostina d.o.o. udio odvojeno sakupljenog i recikliranog komunalnog otpada kreće se oko 2 % što je nezadovoljavajuće. Međutim, nabavom većeg broja spremnika za odvojeno sakupljanje otpada te educiranjem stanovništva očekuje se znatan porast udjela odvojeno sakupljenog i recikliranog otpada u sljedećem razdoblju.

Tablica 5: Strategija gospodarenja otpadom RH (NN 130/05): Kvantitativni ciljevi za količine otpada

Ciljevi	Udio (%) / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Količina obrađenoga komunalnog otpada	2	10	20	25	30

Udio količine obrađenog komunalnog otpada na području Općine Okučani je nezadovoljavajuć i nije dosegao ciljeve strategije, ali povećanje količine odvojeno skupljenog otpada koje se očekuje tijekom 2015. godine doprinijeti će rastu udjela obrađenog komunalnog otpada.

Tablica 6: Strategija gospodarenja otpadom RH (NN 130/05): Kvantitativni ciljevi za količine otpada

Ciljevi	Udio (%) / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Količina odloženoga komunalnog otpada	95	80	68	58	45

Količina odloženog komunalnog otpada s područja Općine Okučani u 2014. godini bilježi smanjenje u odnosu na 2013. godinu, a kao rezultat uspostave održivog sustava gospodarenja otpadom sa svim navedenim elementima može se očekivati ispunjenje i ovog kvantitativnog cilja.

Tablica 7: Strategija gospodarenja otpadom RH (NN 130/05): Kvantitativni ciljevi za količine otpada

Ciljevi	Udio (%) / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Količina odloženoga biorazgradivog komunalnog otpada od količine proizvedene 1995.	95	85	75	55	35

Podaci o odloženim količinama biorazgradivog komunalnog otpada s područja Općine Okučani za 1995. godinu nisu dostupni, ali s obzirom da se na godišnjoj razini bilježi smanjenje količine odloženog otpada, vidljivo je Općina Okučani aktivno doprinosi ostvarenju navedenog kvantitativnog cilje Strategije.

ZAKLJUČAK

Općina Okučani kao jedinica lokalne samouprave ispunila je svoju zakonsku obvezu i donijela Plan gospodarenja otpadom koji je sastavnica sveobuhvatnog dokumenta iz područja zaštite okoliša pod nazivom „Lokalni akcijski plan zaštite okoliša“. Navedeni dokument izrađen je tijekom 2013. godine, prateći zakonsku regulativu Zakona o otpadu. No, kako je nakon dovršetka dokumenta izglasan novi Zakon o gospodarenju otpadom, isti će biti potrebno nadograditi, odnosno prilagoditi regulativi Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Općina Okučani pristupila je prilagodbi postojećeg dokumenta, te se usvajanje novog Plana gospodarenja otpadom očekuje tijekom 2015. godine.

Nadalje, svi definirani ciljevi u području gospodarenja otpadom ostvaruju se postupno, zavisno od provedbenih i financijskih mogućnosti Općine Okučani. Uspostavljeni sustav odvojenog sakupljanja otpada kod pravnih i fizičkih osoba zadovoljava potrebe stanovništva općine, što potvrđuju podaci o prikupljenom, obrađenom i odloženom otpadu.

Kako bi se postojeće stanje uskladilo sa zahtjevima Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) tijekom 2015. godine Općina Okučani će uložiti dodatne napore u provođenju zadanih ciljeva.

Općina Okučani i dalje će provoditi sustavnu sanaciju divljih odlagališta otpada i nadzor lokacija na kojima je uočeno povremeno nelegalno odlaganje otpada u svrhu sprječavanja nastajanja novih, intenzivnije raditi na edukaciji pravnih i fizičkih osoba, te unaprijediti sustav odvojenog sakupljanja otpada, kako bi se do kraja proveo program cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i ispoštovale zakonske odredbe.

KLASA:022-05/5-01/18
URBROJ:2178/21-01-15-01
U Okučanima ,
09. ožujka 2015. god.

Općina Okučani
načelnik
Aca Vidaković